

Sukupuolistunut väkivalta ja lähisuhdeväkivalta Suomessa 2021

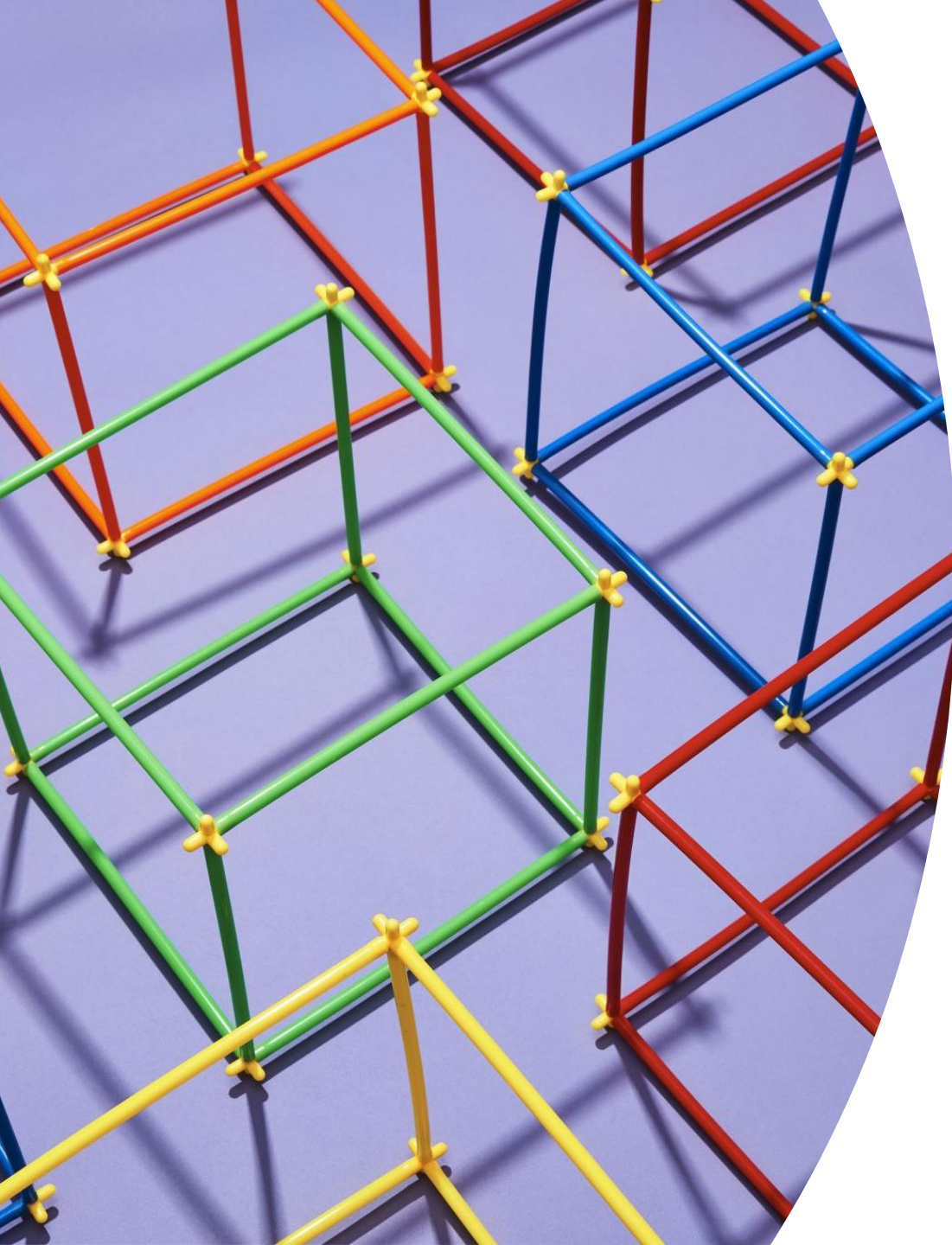
Henna Attila

Lähisuhdeväkivallan vaikutukset työelämään
-webinaari 28.11.2023

Tutkimuksen tausta: Gender-Based Violence (GBV) -tutkimushanke

- EU-rahoitteinen tutkimushanke, jolla kartoitetaan sukupuoleen kytkeytyvän väkivallan yleisyyttä EU:ssa
  - Keskiössä on naisten kokema lähisuhdeväkivalta, mutta tarkastellaan myös muuta väkivaltaa.
  - Tutkimus kattaa sekä henkisen että fyysisen väkivallan muotoja ja täyttää kansallisia tietotarpeita.
- Tutkimushankkeeseen kuuluu:
  - Väkivaltakokemuksia kartoittavan survey-tiedonkeruun suunnittelu ja toteuttaminen EU-maissa.
  - Tulosten raportointi kansalliseen ja kansainväliseen käyttöön.
- Euroopan unionin tilastotoimisto Eurostat on julkaissut muutamia vertailuja tähän mennessä tiedot toimittaneista maista (ml. Suomi):
[Database - Gender-based violence - Eurostat \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&code=sdg-5.2.1)

Näin tiedot kerättiin

- Suomessa GBV-tutkimuksen toteutti Tilastokeskus Eurostatin sekä oikeusministeriön, sisäministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön rahoituksella.
- Tiedonkeruu toteutettiin 2021–2022
  - Keruutapa: verkkolomake
  - Kielet: suomi, ruotsi, englanti
  - Otos: 25 000 Suomessa asuvaa henkilöä
    - 15 000 18–74-vuotiasta naista
    - 5 000 18–74-vuotiasta miestä
    - 5 000 16–17-vuotiasta nuorta naista
  - Lopullinen RR 30 %
- Vastauskadon aiheuttama vinouma on korjattu painotuksella.

Loppuraportti julkaistiin 08/2023

Rakenne:

Luku 1 Parisuhdeväkivalta

Luku 2 Parisuhteen ulkopuolella koettu väkivalta

Luku 3 Seksuaaliväkivalta

Luku 4 Seksuaalinen häirintä työelämässä

Luku 5 Väkivalta ja häirintä verkossa

Luku 6 Yhteisöllinen väkivalta

Liitteet

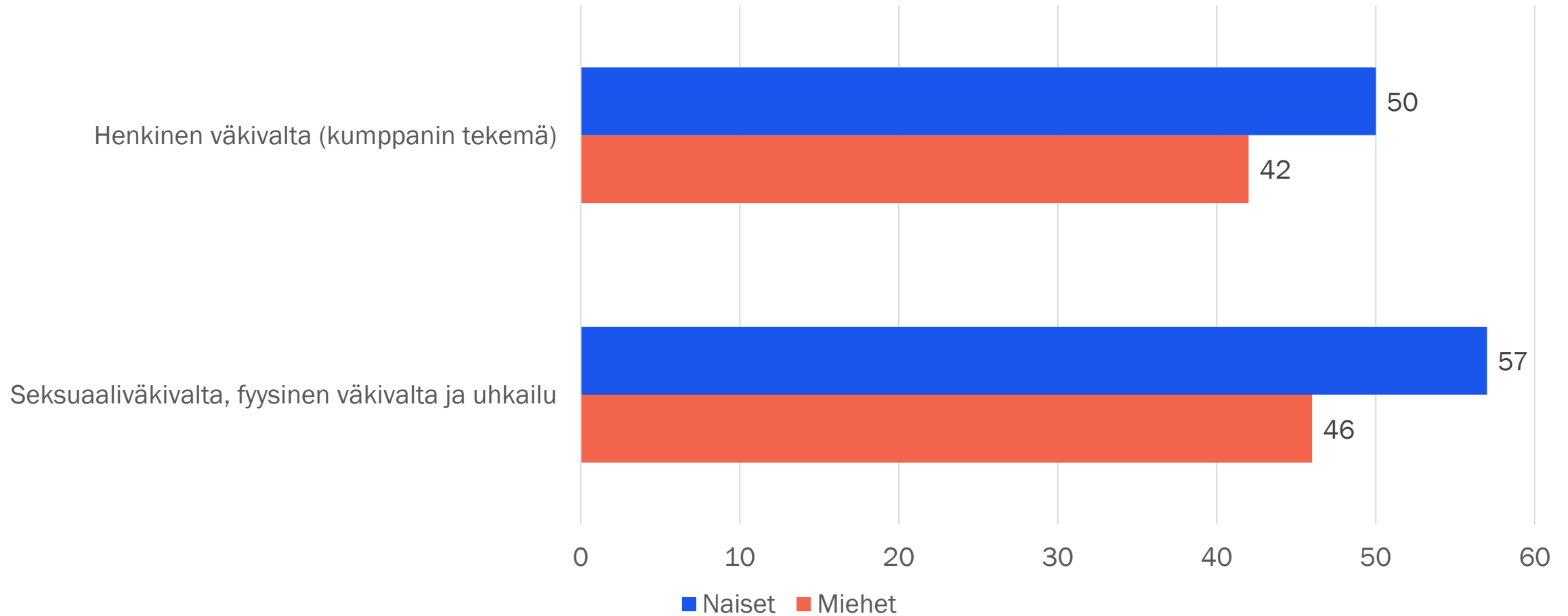
Aihepiirin julkaisut löytyvät Tilastokeskuksen sukupuolistuneen väkivallan ja lähisuhdeväkivallan teemasivulta: www.stat.fi/tup/sukupuolistunut-vakivalta/artikkelit-blogit.html

Aineiston hyödyntäminen tulevaisuudessa

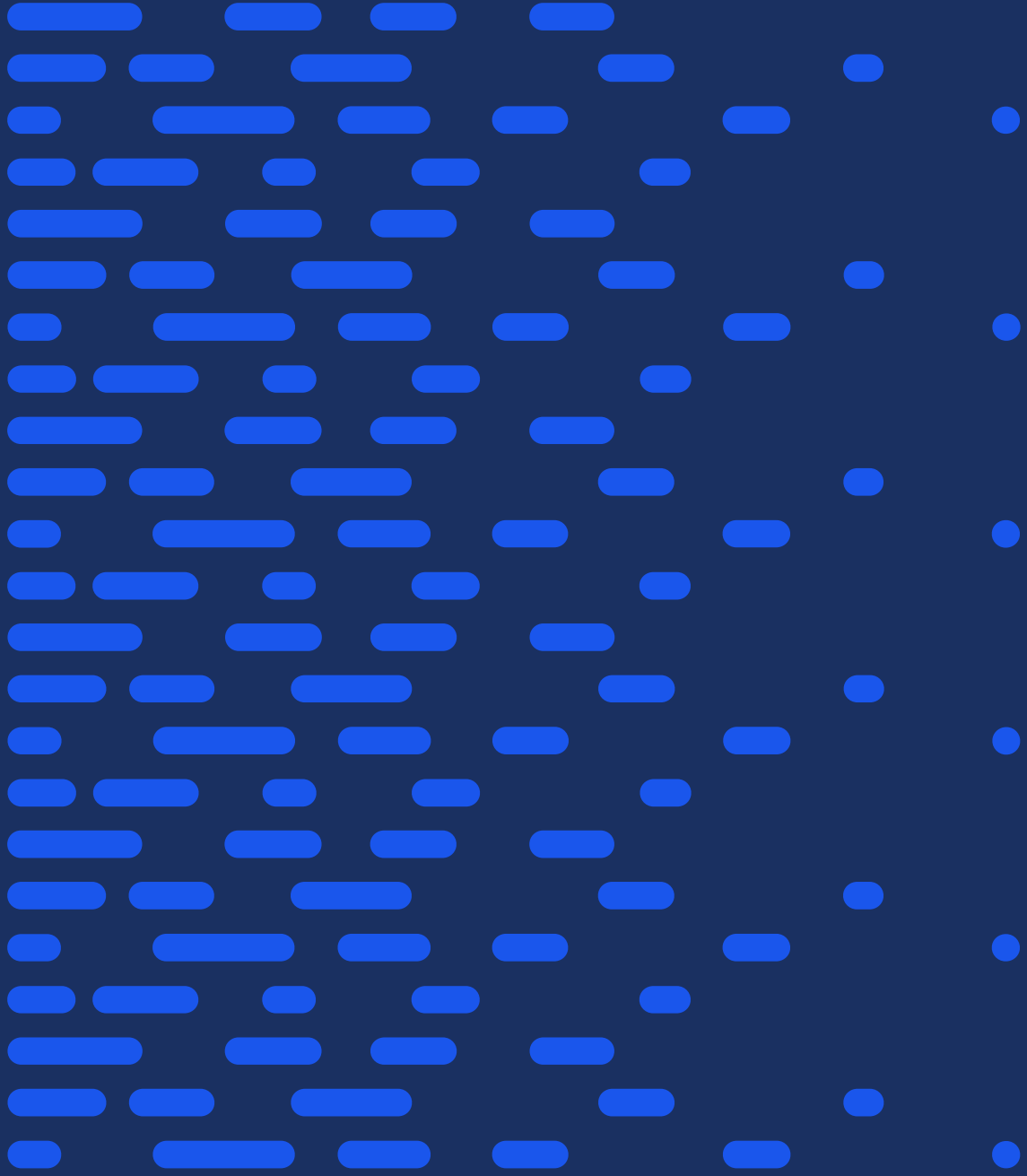
- Aineisto on laaja – tulokset eivät tyhjene yhteen loppuraporttiin.
  - Kansallinen raportointi jatkuu syventävien ja uusia aihepiirejä käsittelevien artikkelien julkaisulla 2023 ja 2024.
  - Aineisto julkaistaan loppuvuodesta 2023 Tilastokeskuksen tutkijapalveluiden aineistokatalogissa, minkä jälkeen siihen voi hakea käyttö lupaa.
- Eurostat jatkaa kansainvälisten vertailujen tuottamista vuosina 2024 ja 2025, kun tiedot kaikista jäsenmaista on saatu kerättyä.

Suomi – väkivallan luvattu maa?

Kaikki elämänaikaiset väkivallan kokemukset, % 16–74 vuotiaista naisista ja 18–74-vuotiaista miehistä

Parisuhdeväkivalta

Parisuhdeväkivalta

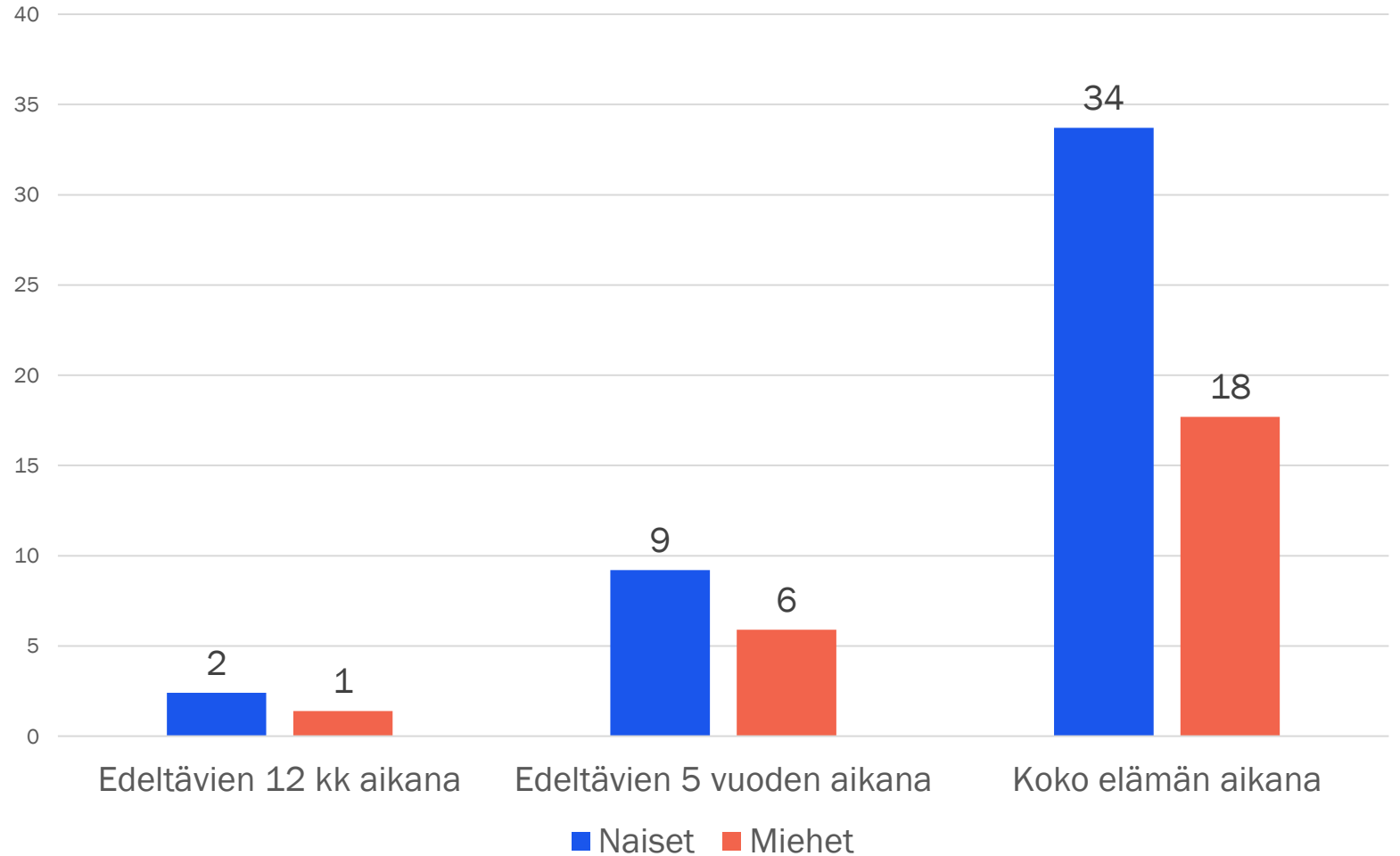
- Parisuhdeväkivalta on nykyisen tai entisen kumppanin taholta kohdattua väkivaltaa.
  - Tekijä ja uhri ovat tai ovat olleet keskenään avio- tai avoliitossa tai seurustelusuhteessa.
- Kohdejoukko = ainakin kerran elämässään parisuhteessa olleet 16–74-vuotiaat naiset ja 18–74-vuotiaat miehet
  - Noin 90 % 16–74-vuotiaasta väestöstä.

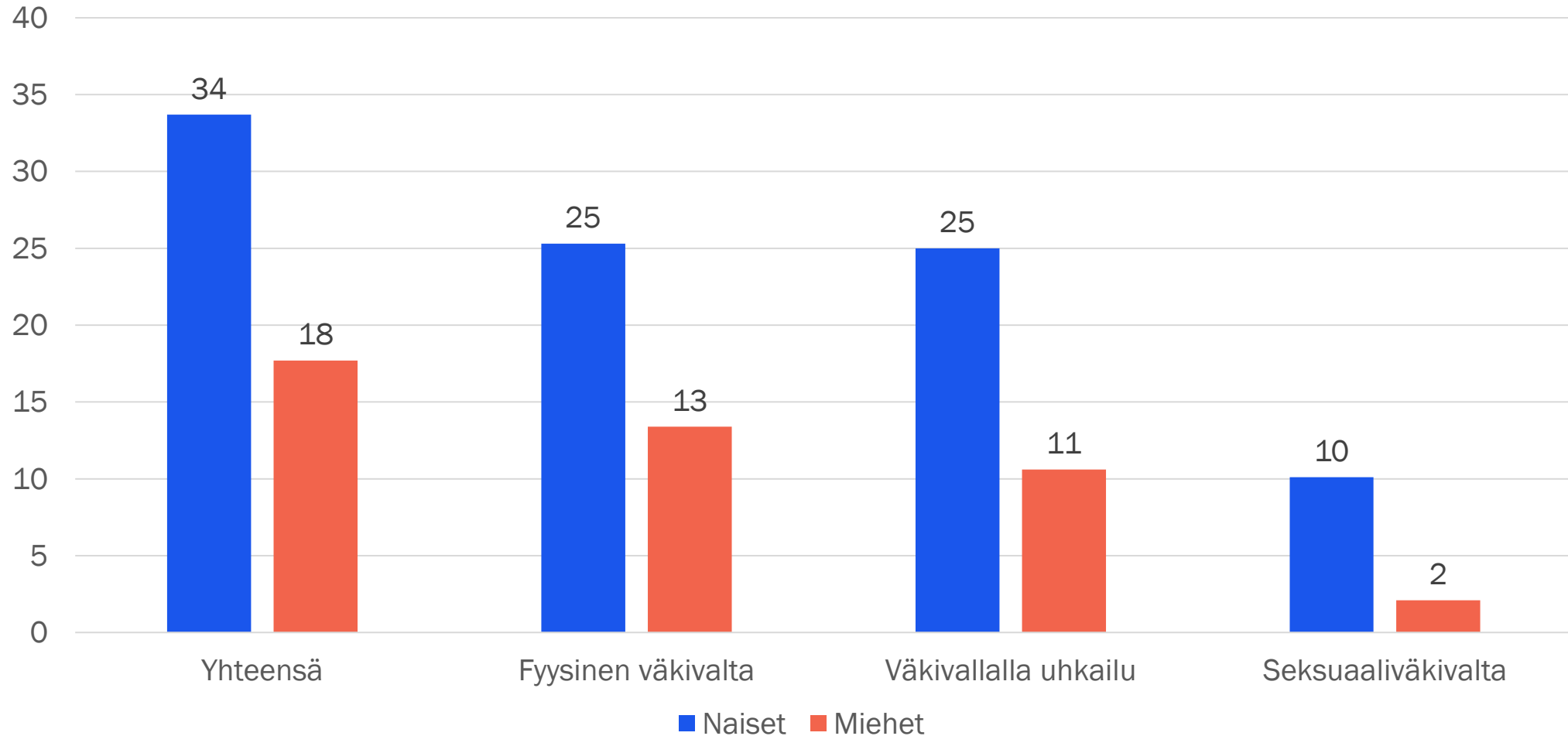
Elämänaikaiset fyysisen väkivallan, seksuaaliväkivallan ja uhkailun kokemukset kumppanin taholta

- Työntäminen, töniminen, tukistaminen, läimäyttäminen
- Esineellä heittäminen tai lyöminen
- Nyrkillä lyöminen, potkiminen
- Polttaminen
- Tukehduttaminen tai kuristaminen
- Välineen käyttäminen vahingoittamiseen tai sillä uhkaaminen
- Pakottaminen tai painostaminen sukupuoliyhteyteen tai sen yritys
- Pakottaminen muihin seksuaalisiin tekoihin
- Muu voimankäyttö

Fyysistä väkivaltaa, uhkailua tai seksuaaliväkivaltaa kumppanin taholta kokeneet, % parisuhteessa olleista

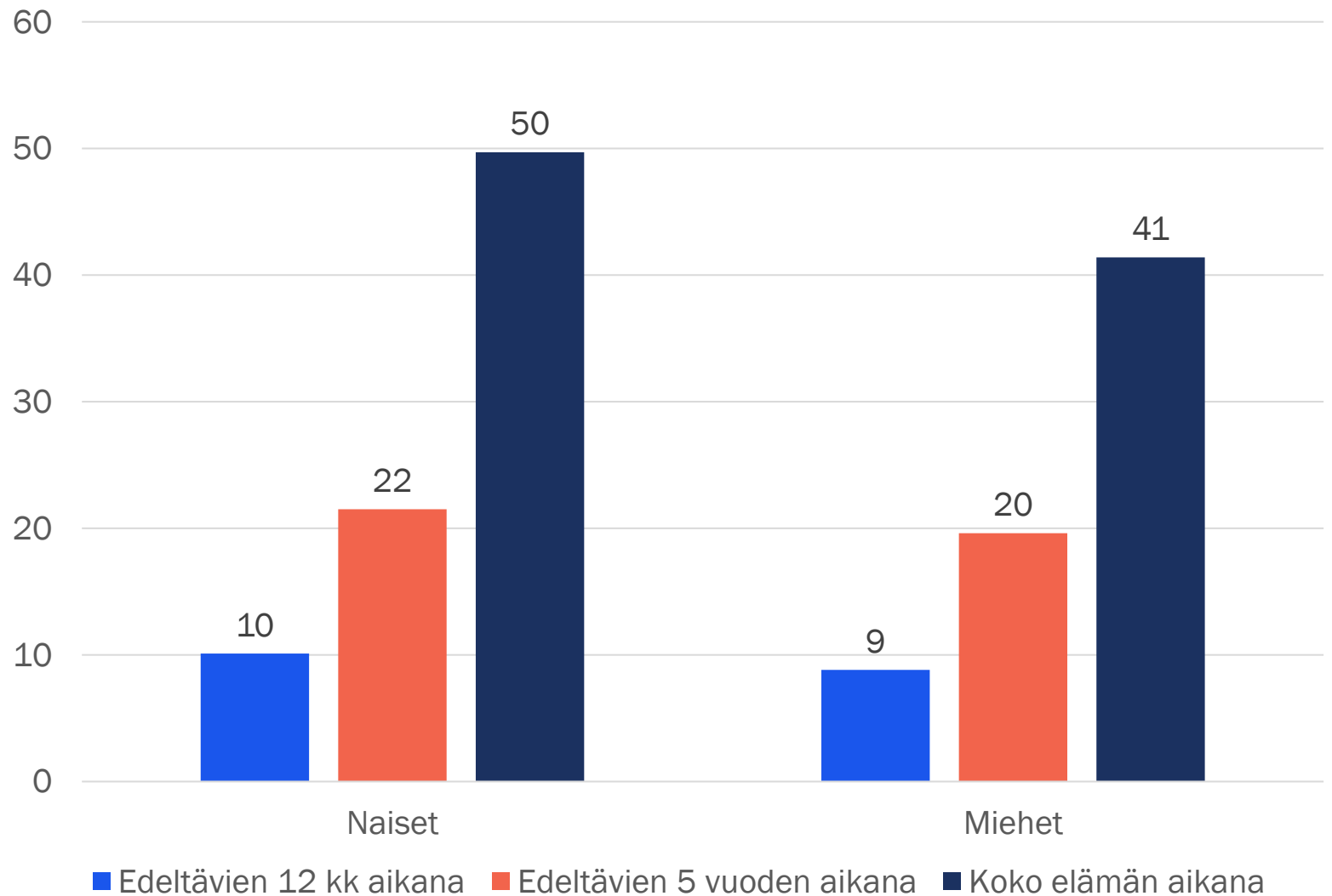

Elämänaikaiset väkivallan kokemukset kumppanin taholta, % parisuhteessa olleista

Elämänaikaiset henkisen väkivallan kokemukset kumppanin taholta, % parisuhteessa olleista

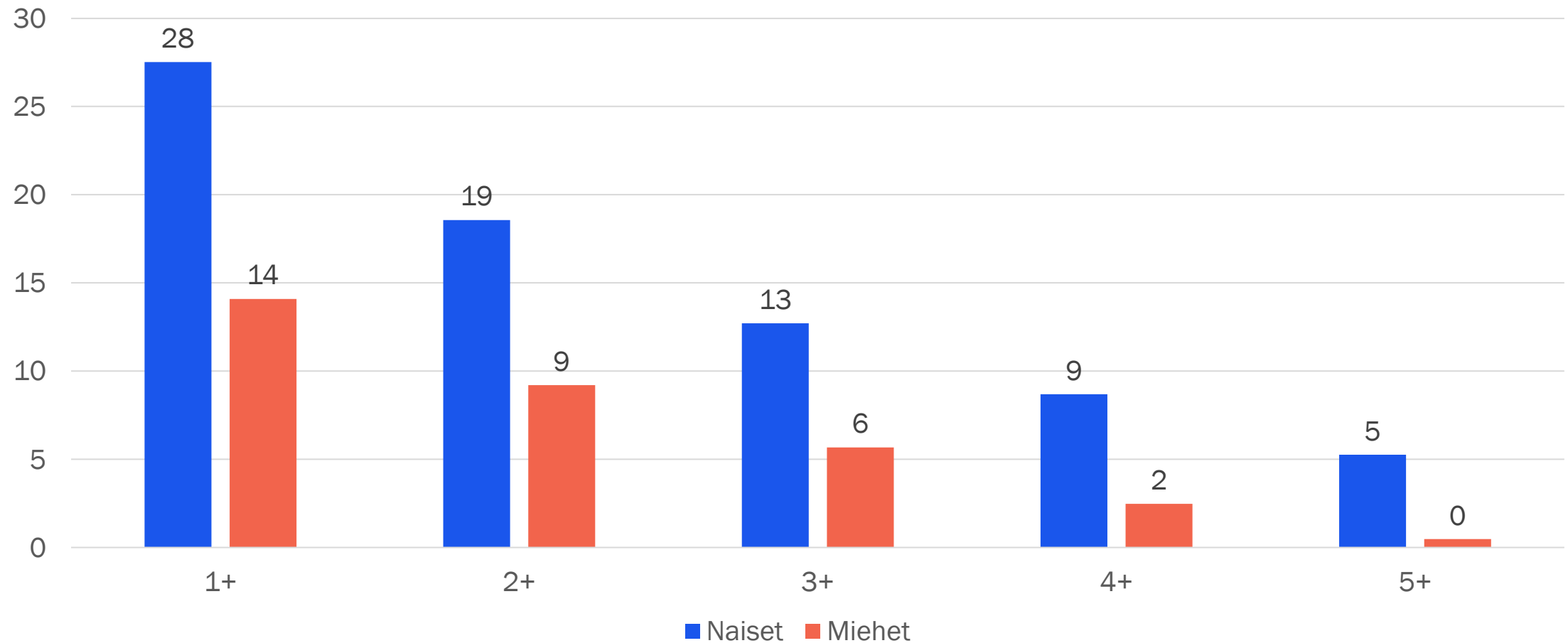
- Vähättely tai nöyryyttäminen
- Oikeuttamaton mustasukkaisuus
- Ystävien/sukulaisten näkemisen tai harrastusten estäminen
- Työnteon kieltäminen
- Pelottelu
- Uhkailu itsensä / läheisen vahingoittamisella tai lapsen viemisellä
- Valvominen, seuraaminen (ml. GPS)
- Passin tai henkilötodistuksen vieminen
- Raha-asioiden kontrolloiminen
- Liikkumisen rajoittaminen

Millaista väkivaltaa yleisyysluvut sisältävät?

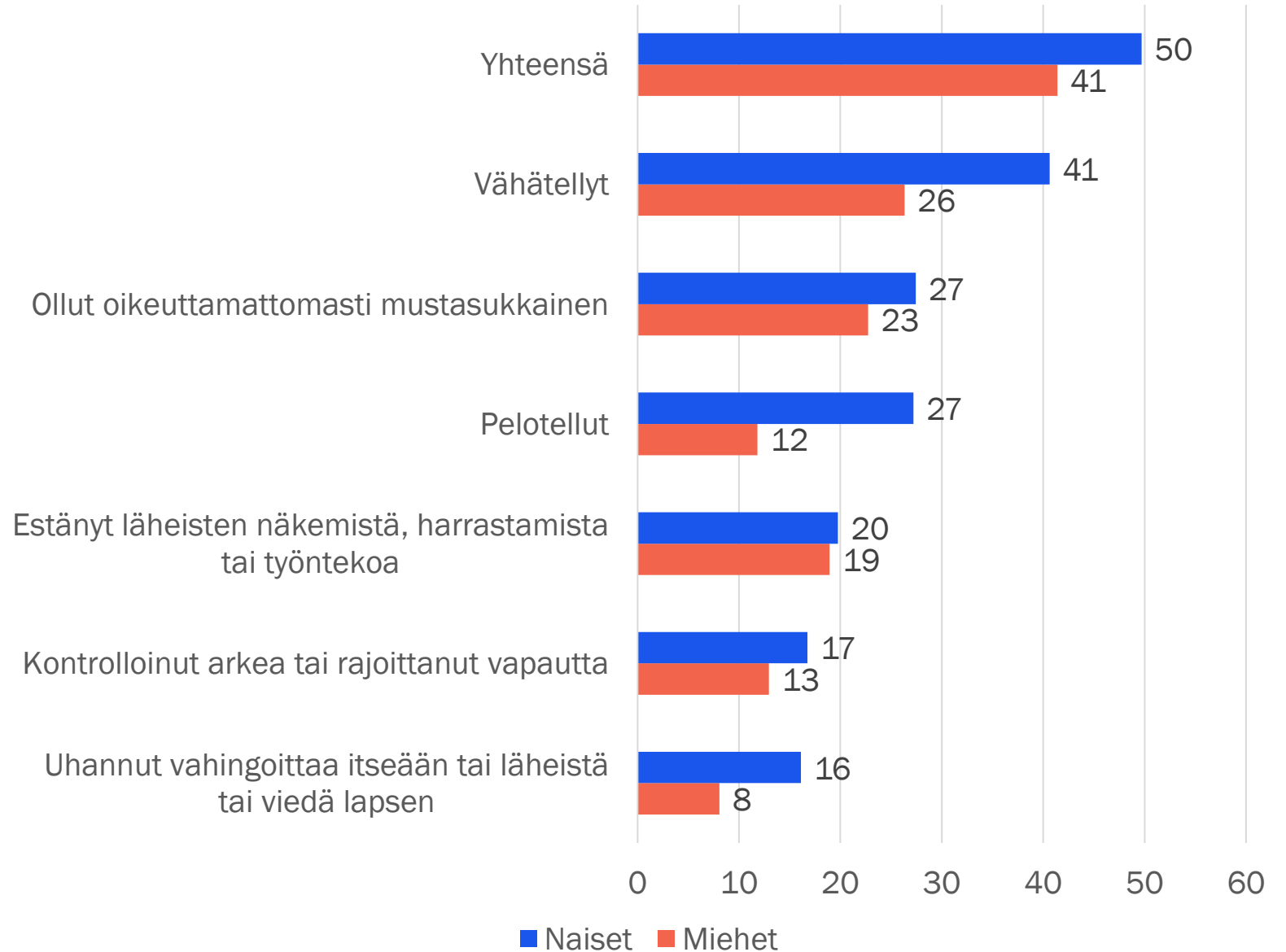
**Väkivallan toistuvuus, vakavuus
ja kierre**

Kumppanin taholta koetun fyysisen väkivallan tai seksuaaliväkivallan muotojen määrä, % parisuhteessa olleista

Henkisen parisuhdeväkivallan kokemukset tekemuodoittain, % parisuhteessa olleista

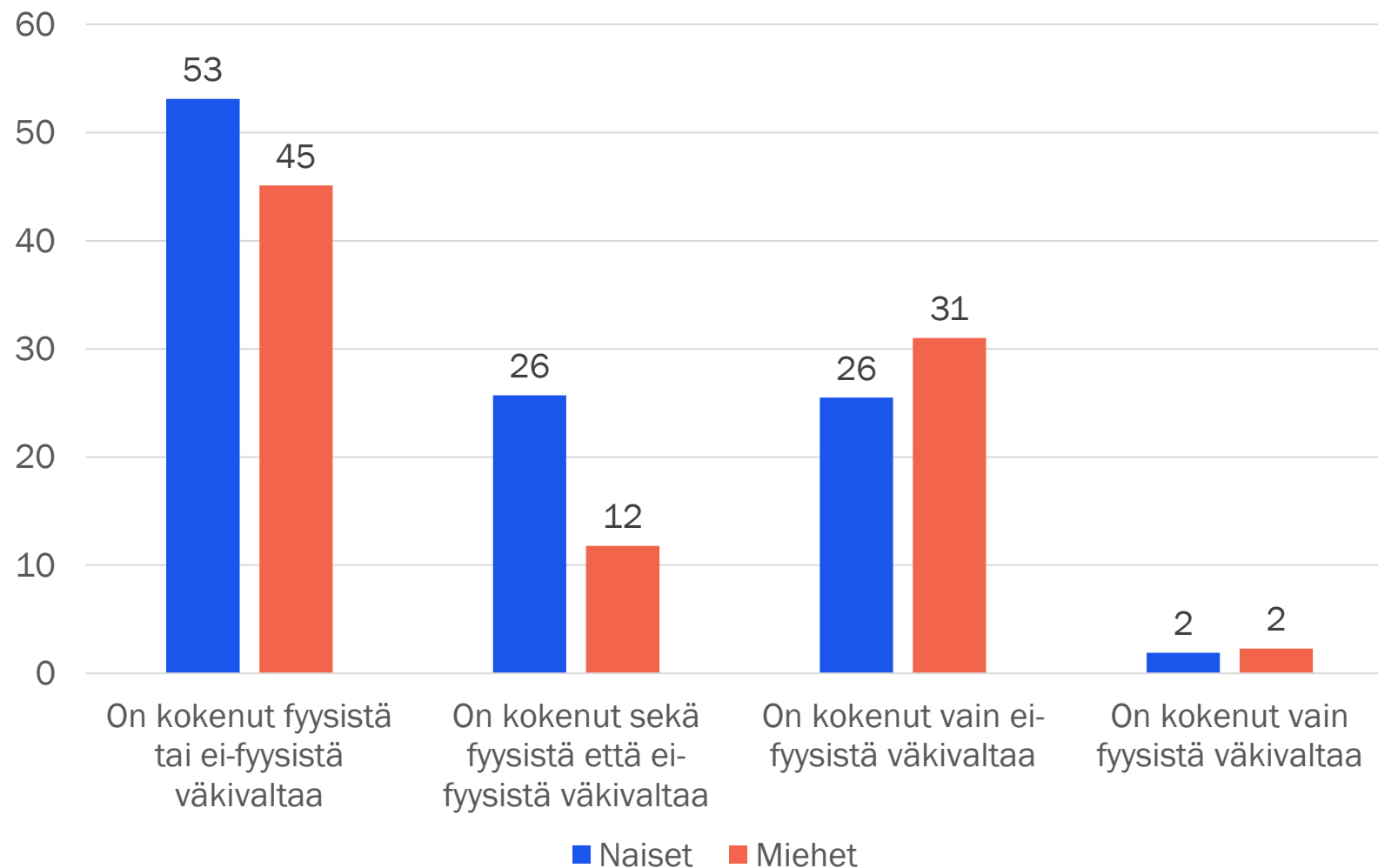
- Vähättely ja mustasukkaisuus koetuimpia väkivallan muotoja
- Erityisesti naisilla kokemuksia vakavasta henkisestä väkivallasta, kuten pelottelusta ja uhkailusta

Fyysisen ja henkisen väkivallan yhteys

- Naisista neljäsosa kokenut sekä fyysistä että henkistä väkivaltaa, miehistä reilu kymmenesosa
- Miesten väkivaltakokemuksista suuri osa henkistä väkivaltaa

Fyysistä ja/tai henkistä väkivaltaa kumppanin taholta kokeneet, % parisuhteessa olleista

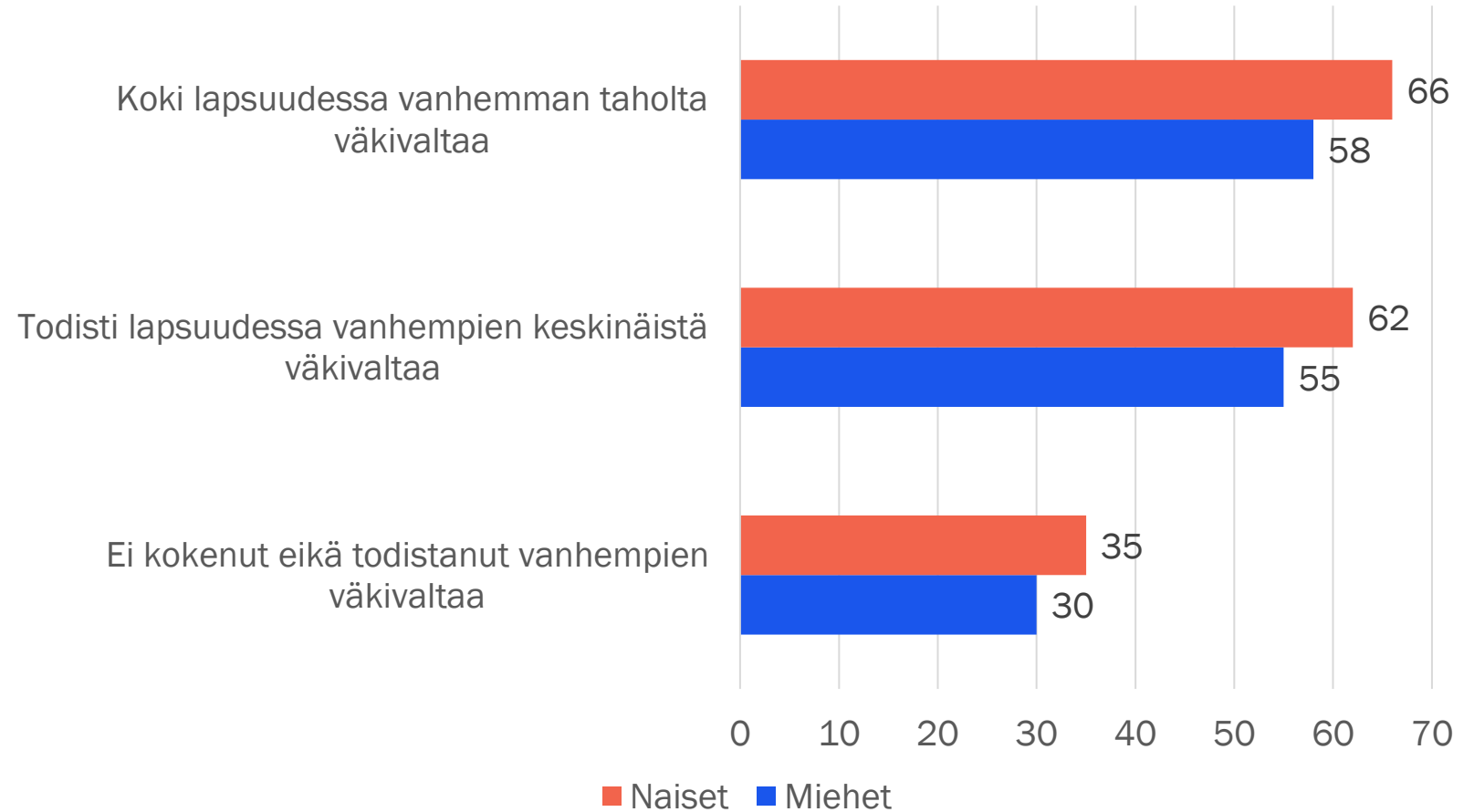

Sukupolvien kierre

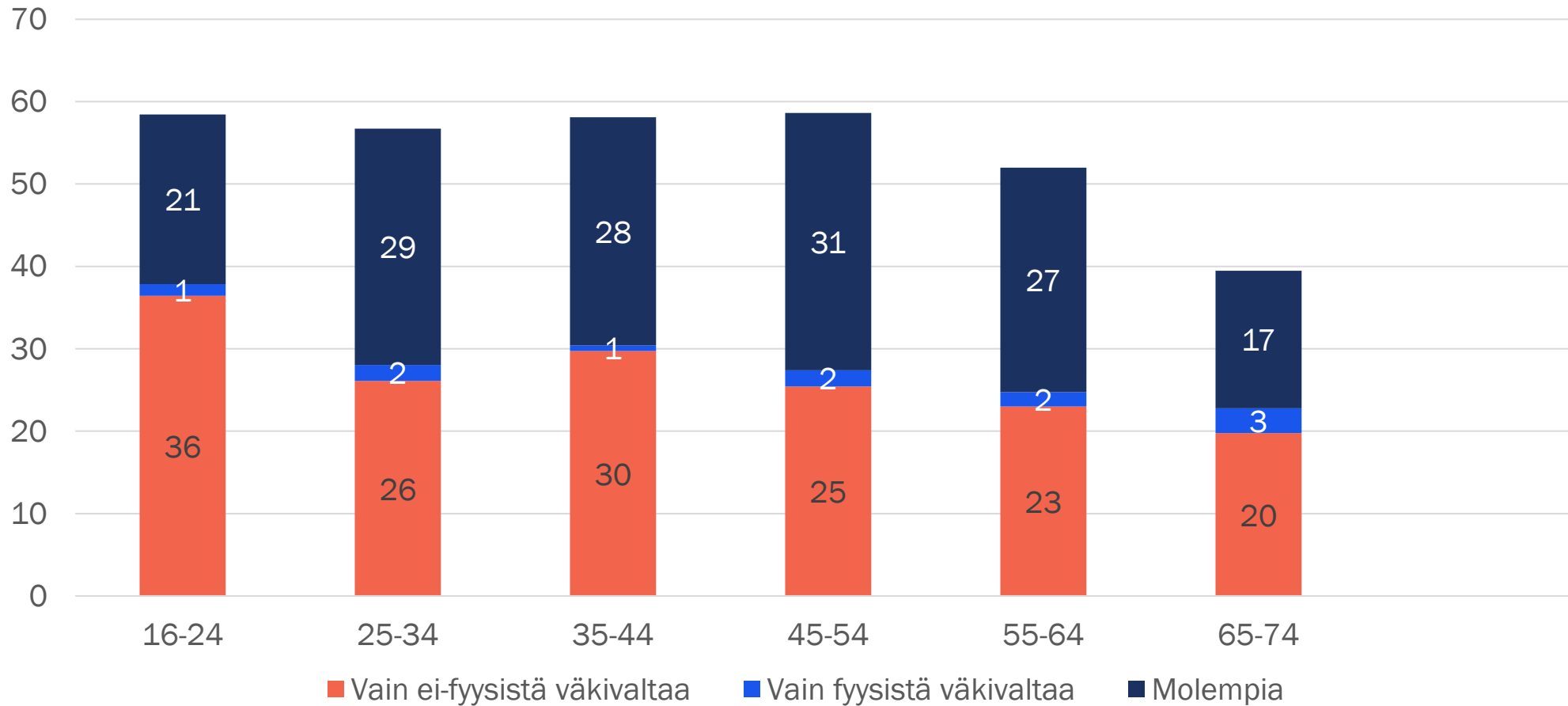
- Lapsuudessa todistettu tai koettu väkivalta liittyi parisuhteessa koettuun väkivaltaan vahvasti.
- Huomioitavaa:
  - 65 % toistuvaa parisuhdeväkivaltaa kokeneista vanhemmista kertoi, että lapset olivat joutuneet todistamaan väkivaltaa.
  - 30 % toistuvaa parisuhdeväkivaltaa kokeneista naisista ja 12 % miehistä raportoi myös lasten joutuneen kumppanin väkivallan uhriksi.

Fyysiset ja/tai henkiset parisuhdeväkivallan kokemukset lapsuuden väkivaltakokemusten mukaan, % parisuhteessa olleista

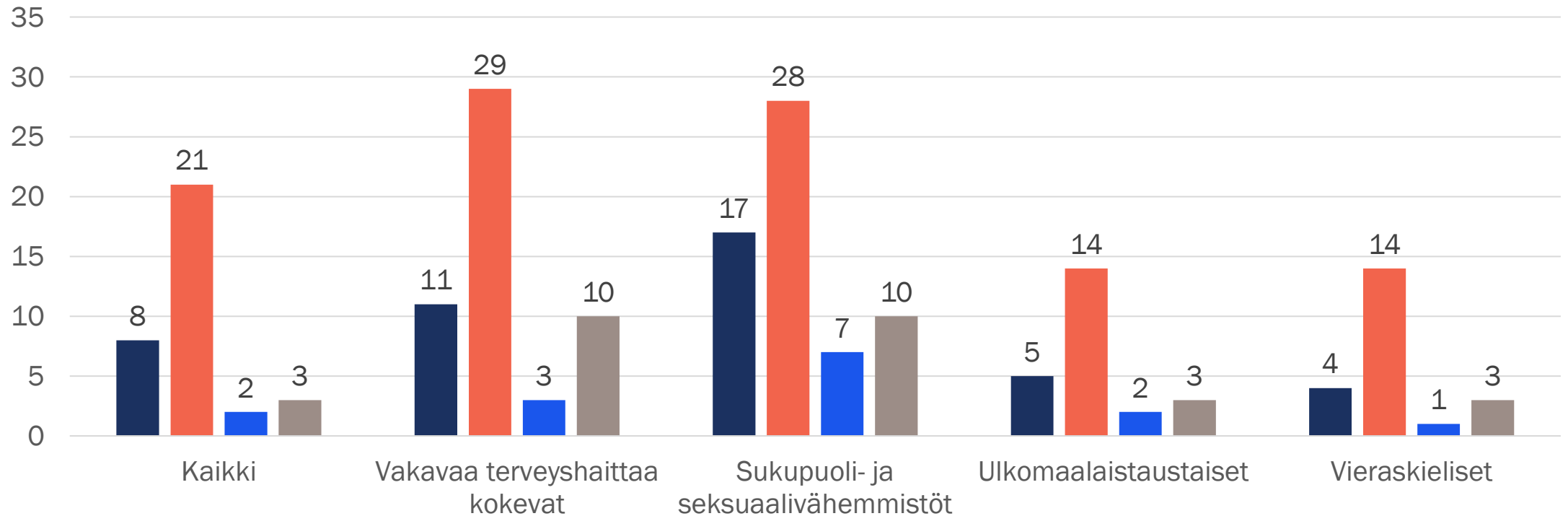

Parisuhdeväkivalta eri väestöryhmissä

Elämän aikana koettu parisuhdeväkivalta iän mukaan, % parisuhteessa olleista naisista

Parisuhdeväkivallan kokemukset ja seuraukset eräissä ryhmissä, % parisuhteessa olleista

- Kokenut fyysistä tai seksuaaliväkivaltaa tai uhkailua 5 vuoden aikana
- Kokenut henkistä väkivaltaa 5 vuoden aikana
- Koetun väkivallan seurauksena fyysinen vaurio tai tarve lääkärikäynnille
- Koetun väkivallan seurauksena henkisiä vaurioita

Väkivallantekojen jälkeen

Seuraukset, kertominen

Väkivallan seuraukset

Fyysisiä vammoja aiheuttanutta väkivaltaa on kohdannut elämänsä aikana **14** prosenttia parisuhteessa olleista naisista ja **6** prosenttia miehistä.

Psyykkistä oireilua aiheuttanutta väkivaltaa on puolestaan kokenut elämänsä aikana **11** prosenttia parisuhteessa olleista naisista ja **3** prosenttia miehistä.

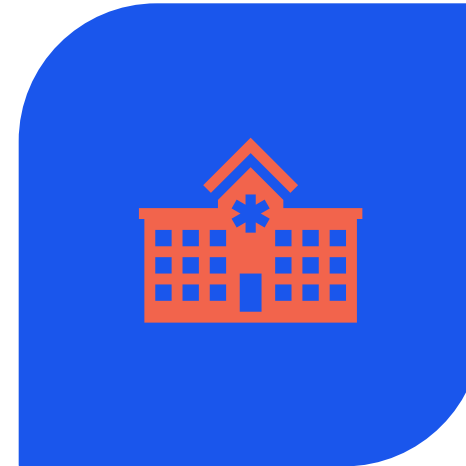
Erityisesti seksuaaliväkivallan raportoitiin aiheuttavan fyysisiä vammoja ja psyykkistä oireilua.

Väkivallalta puolustautuminen

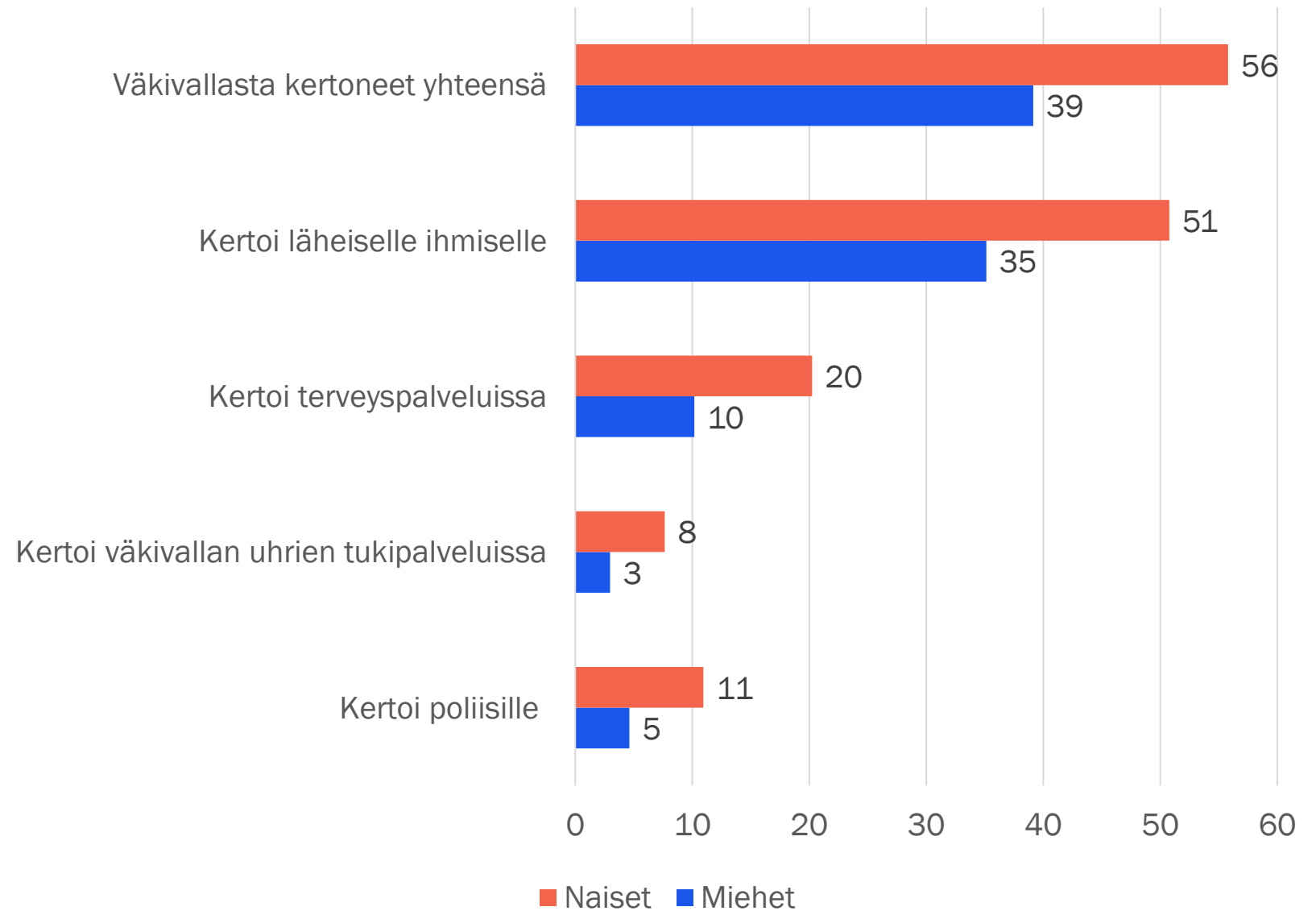
- Kumppanin tekemää fyysistä väkivaltaa ja/tai seksuaaliväkivaltaa kokeneista naisista 25 prosenttia ja miehistä 7 prosenttia kertoi kokeneensa henkensä uhatuksi väkivaltatilanteessa.

- Noin viidennes kumppanin tekemää fyysistä väkivaltaa ja/tai seksuaaliväkivaltaa kokeneista yritti puolustautua väkivallalta.
- Useimmiten puolustauduttiin verbaalisesti, mutta naisista 7 prosenttia ja miehistä 8 prosenttia myös fyysisesti.

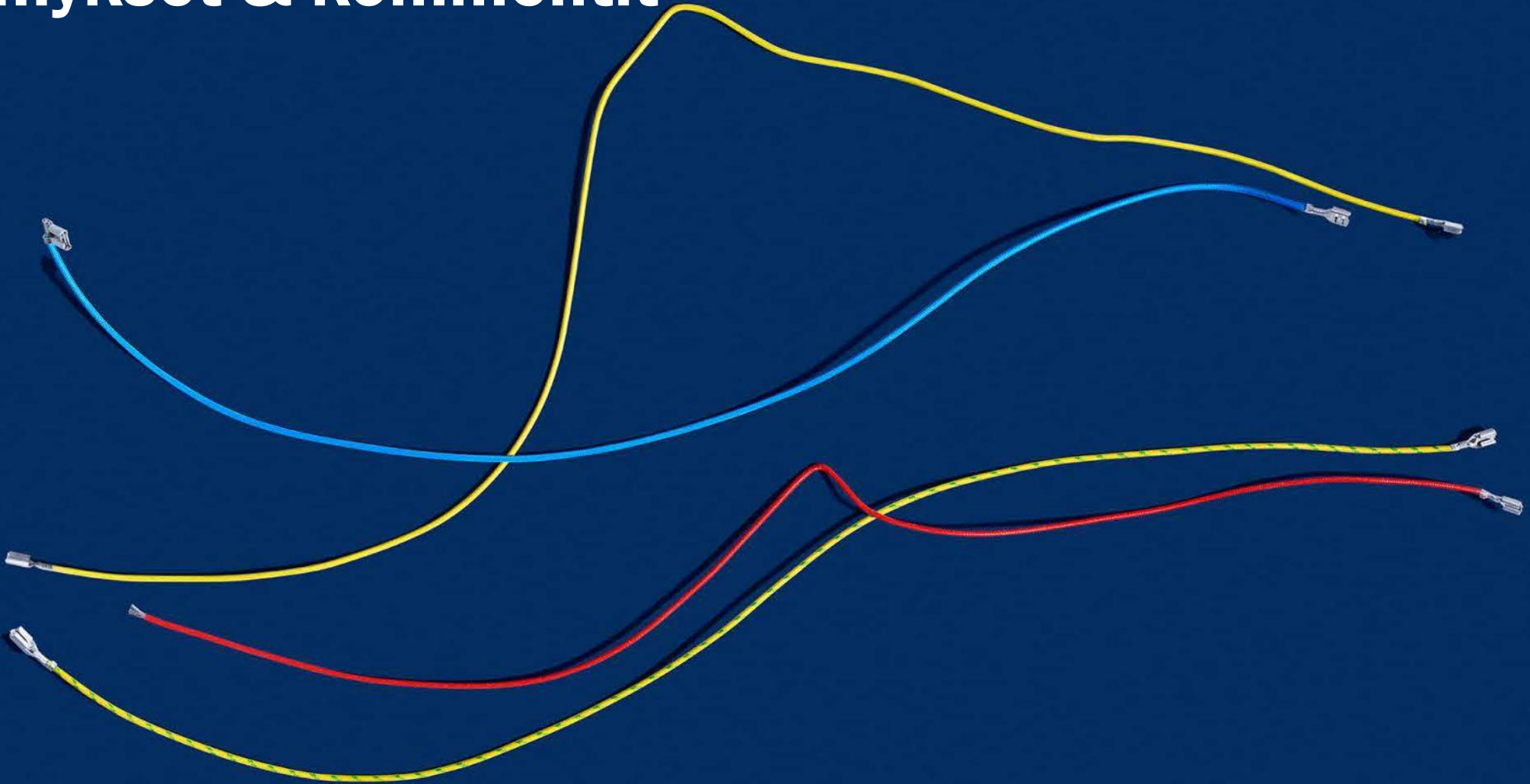
Kumppanin tekemästä väkivallasta kertoneet, % kokeneista

- Naiset kertovat useammin kuin miehet – toisaalta kohdattu väkivalta vakavampaa ja toistuvampaa.
- Parisuhdeväkivallasta kerrotaan ulkopuolisille harvemmin kuin muusta väkivallasta.

Kysymykset & kommentit

Kiitos!

Lisätiedot:
henna.attila@stat.fi